

Президенту України
від ГО «Центр економічної стратегії»
вул. Саксаганського, 36-Д, Київ, Україна

Шановний пане Президенте,

громадська організація «Центр економічної стратегії» на доручення громадської Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення звертається щодо Вашого рішення з питання продовження земельного мораторію.

Спрямовуємо Вам звернення представників Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення за підписами 30 учасників коаліції (на 14 сторінках).

18 січня 2019 року

З повагою

виконавчий директор

Центру економічної стратегії

Гліб Вишлінський

ЗВЕРНЕННЯ
до Президента України
Представників Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель
сільськогосподарського призначення

Шановний пане Президенте!

Ми, учасники Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення, які є представниками аграрного бізнесу, правозахисних, фінансових, антикорупційних та інших громадських організацій, звертаємося до вас у питанні, яке є серед ключових для України, однак не вирішується уже 18 років, – земельної реформи.

Скасування мораторію на обіг земель сільськогосподарського призначення та запровадження ринку землі стосується добробуту і прав не лише 16% населення України, які є власниками паїв, а також ще близько 25% їхніх родичів, та всього аграрного бізнесу, який працює легально.

Мораторій несе шкоду всім тим, кого влада має захищати: громадянам, легальному бізнесу, місцевим громадам, фермерським господарствам, що прагнуть інвестувати у розвиток с/г технологій та сільської місцевості в Україні.

Мораторій порушує права 6 млн власники паїв, що не можуть вільно розпоряджатись своїм майном, продати його за потреби, чи, принаймні, отримувати справедливу плату за надання у (вимушену) оренду своїх земельних паїв. У травні 2018 року це довів і Європейський суд з прав людини, який засвідчив, що мораторій-у його нинішньому вигляді є порушенням прав людини.

Нагадаємо, що 60% власників паїв – це люди, яким вже виповнилось 50 чи більше років. Можливість отримувати за свою землю справедливу орендну плату, чи можливість продати її, якщо власник паю не має спадкоємця чи не може надалі обробляти землю власноруч або займатись орендними відносинами, - могла б стати найкращою соціальною підтримкою для селян, та значно підвищити їх матеріальний добробут.

Мораторій також не дає фермерським господарствам та великим с/г виробникам придбати землю у володіння, а отже, позбавляє їх можливості займатись довгостроковим фінансовим плануванням с/г бізнесу.

Мораторій обкрадає місцеві органи влади та державний бюджет, які недоотримують, за оцінками Центру економічних стратегій, близько 2.8 млрд грн податкових надходжень щороку через відсутність легального оформлення угод з фактичного продажу землі.

Блокуючи запуск ринку землі, мораторій сприяє розквіту сірих схем з її купівлі-продажу і тіншового ринку, і створює значні корупційні можливості для тих, хто розпоряджається державними та комунальними землями, використовуючи сірі схеми купівлі-продажу земель на власну користь.

Несправедливість, що існує в питанні права розпорядження земельними паями, є очевидною вже для панівної більшості громадян. Згідно із соціологічним опитуванням, проведеним наприкінці 2018 року Київським міжнародним інститутом соціології, вже понад 66% громадян України вважають, що громадяни, які володіють землею/земельними паями, повинні мати право вільно розпоряджатися ними, в т.ч. продавати.

На жаль, політичної волі досі не вистачає для прийняття такого важливого та довгоочікуваного кроку. За час мораторію 4 рази змінювалися умови його скасування, а Верховна Рада 9 разів подовжувала його дію. За цей час померли 1,4 млн первинних власників паїв, так і не дочекавшись можливості стати повноправним власником своєї землі.

Закликаємо Вас перервати цю традицію відкладання «на потім» системо-утворюючих змін, вкрай важливих для розвитку України, та надати їй громадянам можливість вільно розпоряджатись своїм майном, а бізнесові - отримати, нарешті, прозорі, прогнозовані, легальні, зрозумілі для всіх «правила гри» у питаннях роботи із землею.

А для цього, **закликаємо Вас, пане Президенте**, (1) скористатися своїм правом вето, аби заблокувати закон про продовження мораторію, (2) використати своє право законодавчої ініціативи, аби подати до Верховної Ради власний законопроект «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» як невідкладний.

Такий крок дозволить українському суспільству перейти до предметної дискусії у Верховній Раді щодо того, яким саме має бути формат ринку землі в Україні, аби він максимально збалансовував інтереси громадян, власників паїв, фермерів, великих агровиробників, місцевих громад та держави.

Заздалегідь дякуємо Вам та сподіваємося на плідну співпрацю у становленні правової держави Україна!

К.С. Ткачукова, виконавчий директор Союзу українських підприємців

О.О. Мвз, керівник
експертного відділу
ГО «Мій бізнес»

Євгенія Башинська, голова правління юридичної фірми РvL Legal, депутат Київської обласної ради

С.В. Фришчеренко, виконавчий директор
Масажнева асоціація України

Г.В. Кшижанський, виконавчий директор
ГО «Центр економічної стратегії»

Capital Times *[Signature]* C.M. Tonrapelau
 Директор
 Український ПЕН-центр *[Signature]* M.W. Pabryk
 Президент
 Dragon Capital *[Signature]* Tamas Piana
 директор
 Український центр
 операційного бізнесу
 (УКАБ) *[Signature]* Tamas Buzovskyi

SAGSUR *[Signature]* IVAN MIKLOS
 CHAIRMAN

[Signature] *[Signature]* *[Signature]*

Бережа ЮМ *[Signature]*
 Аврамов АВ *[Signature]*
 Розенлат БС *[Signature]*
 Заминга С.П. *[Signature]*
 Найем Якушафа М.
 Куренков В.К. *[Signature]*
 Буцак І.К. *[Signature]*
 Кувачев В.М. *[Signature]*

Вадимурович 328 *[Signature]*
 Шверє Т.А. 440 *[Signature]*

Тетерук А.А. (230) *[Signature]*
 Кобаленський В.А. *[Signature]*
 (директор ТОВ "Сурен Хелдінг")

Ф.Ф. Денков, Економічна правда

Т.О. Кошарський, Т.О. State Match

J. K. b

ЗВЕРНЕННЯ
до Президента України
Представників Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель
сільськогосподарського призначення

Шановний пане Президенте!

Ми, учасники Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення, які є представниками аграрного бізнесу, правозахисних, фінансових, антикорупційних та інших громадських організацій, звертаємося до вас у питанні, яке є серед ключових для України, однак не вирішується уже 18 років, – земельної реформи.

Скасування мораторію на обіг земель сільськогосподарського призначення та запровадження ринку землі стосується добробуту і прав не лише 16% населення України, які є власниками паїв, а також ще близько 25% їхніх родичів, та всього аграрного бізнесу, який працює легально.

Мораторій несе шкоду всім тим, кого влада має захищати: громадянам, легальному бізнесу, місцевим громадам, фермерським господарствам, що прагнуть інвестувати у розвиток с/г технологій та сільської місцевості в Україні.

Мораторій порушує права 6 млн власники паїв, що не можуть вільно розпоряджатись своїм майном, продати його за потреби, чи, принаймні, отримувати справедливу плату за надання у (вимушену) оренду своїх земельних паїв. У травні 2018 року це довів і Європейський суд з прав людини, який засвідчив, що мораторій у його нинішньому вигляді є порушенням прав людини.

Нагадаємо, що 60% власників паїв – це люди, яким вже виповнилось 50 чи більше років. Можливість отримувати за свою землю справедливу орендну плату, чи можливість продати її, якщо власник паю не має спадкоємця чи не може надалі обробляти землю власноруч або займатись орендними відносинами, - могла б стати найкращою соціальною підтримкою для селян, та значно підвищити їх матеріальний добробут.

Мораторій також не дає фермерським господарствам та великим с/г виробникам придбати землю у володіння, а отже, позбавляє їх можливості займатись довгостроковим фінансовим плануванням с/г бізнесу.

Мораторій обкрадає місцеві органи влади та державний бюджет, які недоотримують, за оцінками Центру економічних стратегій, близько 2.8 млрд грн податкових надходжень щороку через відсутність легального оформлення угод з фактичного продажу землі.

Блокуючи запуск ринку землі, мораторій сприяє розквіту сірих схем з її купівлі-продажу і тіньового ринку, і створює значні корупційні можливості для тих, хто розпоряджається державними та комунальними землями, використовуючи сірі схеми купівлі-продажу земель на власну користь.

Несправедливість, що існує в питанні права розпорядження земельними паями, є очевидною вже для панівної більшості громадян. Згідно із соціологічним опитуванням, проведеним наприкінці 2018 року Київським міжнародним інститутом соціології, вже понад 66% громадян України вважають, що громадяни, які володіють землею/земельними паями, повинні мати право вільно розпоряджатися ними, в т.ч. продавати.

На жаль, політичної волі досі не вистачає для прийняття такого важливого та довгоочікуваного кроку. За час мораторію 4 рази змінювалися умови його скасування, а Верховна Рада 9 разів подовжувала його дію. За цей час померли 1,4 млн первинних власників паїв, так і не дочекавшись можливості стати повноправним власником своєї землі.

Закликаємо Вас перервати цю традицію відкладання «на потім» системо-утворюючих змін, вкрай важливих для розвитку України, та надати їй громадянам можливість вільно розпоряджатись своїм майном, а бізнесові - отримати, нарешті, прозорі, прогнозовані, легальні, зрозумілі для всіх «правила гри» у питаннях роботи із землею.

А для цього, **закликаємо Вас, пане Президенте**, (1) скористатися своїм правом вето, аби заблокувати закон про продовження мораторію, (2) використати своє право законодавчої ініціативи, аби подати до Верховної Ради власний законопроект «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» як невідкладний.

Такий крок дозволить українському суспільству перейти до предметної дискусії у Верховній Раді щодо того, яким саме має бути формат ринку землі в Україні, аби він максимально збалансовував інтереси громадян, власників паїв, фермерів, великих агровиробників, місцевих громад та держави.

Заздалегідь дякуємо Вам та сподіваємося на плідну співпрацю у становленні правової держави Україна!

Голова Ради НАБУ

Р.В. Шпек

**ЗВЕРНЕННЯ
до Президента України****Представників Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель
сільськогосподарського призначення**

Шановний пане Президенте!

Ми, учасники Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення, які є представниками аграрного бізнесу, правозахисних, фінансових, антикорупційних та інших громадських організацій, звертаємося до вас у питанні, яке є серед ключових для України, однак не вирішується уже 18 років, – земельної реформи.

Скасування мораторію на обіг земель сільськогосподарського призначення та запровадження ринку землі стосується добробуту і прав не лише 16% населення України, які є власниками паїв, а також ще близько 25% їхніх родичів, та всього аграрного бізнесу, який працює легально.

Мораторій несе шкоду всім тим, кого влада має захищати: громадянам, легальному бізнесу, місцевим громадам, фермерським господарствам, що прагнуть інвестувати у розвиток с/г технологій та сільської місцевості в Україні.

Мораторій порушує права 6 млн власників паїв, що не можуть вільно розпоряджатись своїм майном, продати його за потреби, чи, принаймні, отримувати справедливу плату за надання у (вимушену) оренду своїх земельних паїв. У травні 2018 року це довів і Європейський суд з прав людини, який засвідчив, що мораторій у його нинішньому вигляді є порушенням прав людини.

Нагадаємо, що 60% власників паїв – це люди, яким вже виповнилось 50 чи більше років. Можливість отримувати за свою землю справедливу орендну плату, чи можливість продати її, якщо власник паю не має спадкоємця чи не може надалі обробляти землю власноруч або займатись орендними відносинами, - могла б стати найкращою соціальною підтримкою для селян, та значно підвищити їх матеріальний добробут.

Мораторій також не дає фермерським господарствам та великим с/г виробникам придбати землю у володіння, а отже, позбавляє їх можливості займатись довгостроковим фінансовим плануванням с/г бізнесу.

Мораторій обкрадає місцеві органи влади та державний бюджет, які недоотримують, за оцінками Центру економічних стратегій, близько 2.8 млрд грн податкових надходжень щороку через відсутність легального оформлення угод з фактичного продажу землі.

Блокуючи запуск ринку землі, мораторій сприяє розквіту сірих схем з її купівлі-продажу і тіньового ринку, і створює значні корупційні можливості для тих, хто розпоряджається державними та комунальними землями, використовуючи сірі схеми купівлі-продажу земель на власну користь.

Несправедливість, що існує в питанні права розпорядження земельними паями, є очевидною вже для панівної більшості громадян. Згідно із соціологічним опитуванням, проведеним

наприкінці 2018 року Київським міжнародним інститутом соціології, вже понад 66% громадян України вважають, що громадяни, які володіють землею/земельними паями, повинні мати право вільно розпоряджатися ними, в т.ч. продавати.

На жаль, політичної волі досі не вистачає для прийняття такого важливого та довгоочікуваного кроку. За час мораторію 4 рази змінювалися умови його скасування, а Верховна Рада 9 разів подовжувала його дію. За цей час померли 1,4 млн первинних власників паїв, так і не дочекавшись можливості стати повноправним власником своєї землі.

Закликаємо Вас перервати цю традицію відкладання «на потім» системо-утворюючих змін, вкрай важливих для розвитку України, та надати їй громадянам можливість вільно розпоряджатись своїм майном, а бізнесові - отримати, нарешті, прозорі, прогнозовані, легальні, зрозумілі для всіх «правила гри» у питаннях роботи із землею.

А для цього, **закликаємо Вас, пане Президенте**, (1) скористатися своїм правом вето, аби заблокувати закон про продовження мораторію, (2) використати своє право законодавчої ініціативи, аби подати до Верховної Ради власний законопроект «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» як невідкладний.

Такий крок дозволить українському суспільству перейти до предметної дискусії у Верховній Раді щодо того, яким саме має бути формат ринку землі в Україні, аби він максимально збалансовував інтереси громадян, власників паїв, фермерів, великих агровиробників, місцевих громад та держави.

Заздалегідь дякуємо Вам та сподіваємося на плідну співпрацю у становленні правової держави Україна!

З повагою,
Сологуб Ілона Анатоліївна
Виконавчий директор
ГО «Вокс Україна»

INTERPROJEKT

GmbH

07034

ЗВЕРНЕННЯ

до Президента України

Представників Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення

Шановний пане Президенте!

Ми, учасники Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення, які є представниками аграрного бізнесу, правозахисних, фінансових, антикорупційних та інших громадських організацій, звертаємося до вас у питанні, яке є серед ключових для України, однак не вирішується уже 18 років, – земельної реформи.

Скасування мораторію на обіг земель сільськогосподарського призначення та запровадження ринку землі стосується добробуту і прав не лише 16% населення України, які є власниками паїв, а також ще близько 25% їхніх родичів, та всього аграрного бізнесу, який працює легально. Мораторій несе шкоду всім тим, кого влада має захищати: громадянам, легальному бізнесу, місцевим громадам, фермерським господарствам, що прагнуть інвестувати у розвиток с/г технологій та сільської місцевості в Україні.

Мораторій порушує права 6 млн власники паїв, що не можуть вільно розпоряджатись своїм майном, продати його за потреби, чи, принаймні, отримувати справедливую плату за надання у (вимушену) оренду своїх земельних паїв. У травні 2018 року це довів і Європейський суд з прав людини, який засвідчив, що мораторій у його нинішньому вигляді є порушенням прав людини.

Нагадаємо, що 60% власників паїв – це люди, яким вже виповнилось 50 чи більше років. Можливість отримувати за свою землю справедливую орендну плату, чи можливість продати її, якщо власник паю не має спадкоємця чи не може надалі обробляти землю власноруч або займатись орендними відносинами, - могла б стати найкращою соціальною підтримкою для селян, та значно підвищити їх матеріальний добробут.

Мораторій також не дає фермерським господарствам та великим с/г виробникам придбати землю у володіння, а отже, позбавляє їх можливості займатись довгостроковим фінансовим плануванням с/г бізнесу. Мораторій обкрадає місцеві органи влади та державний бюджет, які недоотримують, за оцінками Центру економічних стратегій, близько 2.8 млрд грн

INTERPROJEKT

GmbH
ЄУПН

податкових

надходжень щороку через відсутність легального оформлення угод з фактичного продажу землі.

Блокуючи запуск ринку землі, мораторій сприяє розквіту сірих схем з її купівлі-продажу і тіньового ринку, і створює значні корупційні можливості для тих, хто розпоряджається державними та комунальними землями, використовуючи сірі схеми купівлі-продажу земель на власну користь.

Несправедливість, що існує в питанні права розпорядження земельними паями, є очевидною вже для панівної більшості громадян. Згідно із соціологічним опитуванням, проведеним наприкінці 2018 року Київським міжнародним інститутом соціології, вже понад 66% громадян України вважають, що громадяни, які володіють землею/земельними паями, повинні мати право вільно розпоряджатися ними, в т.ч. продавати.

На жаль, політичної волі досі не вистачає для прийняття такого важливого та довгоочікуваного кроку. За час мораторію 4 рази змінювалися умови його скасування, а Верховна Рада 9 разів подовжувала його дію. За цей час померли 1,4 млн первинних власників паїв, так і не дочекавшись можливості стати повноправним власником своєї землі. Закликаємо Вас перервати цю традицію відкладання «на потім» системо-утворюючих змін, вкрай важливих для розвитку України, та надати їй громадянам можливість вільно розпоряджатись своїм майном, а бізнесові, - отримати, нарешті, прозорі, прогнозовані, легальні, зрозумілі для всіх «правила гри» у питаннях роботи із землею.

А для цього, **закликаємо Вас, пане Президенте**, (1) скористатися своїм правом вето, аби заблокувати закон про продовження мораторію, (2) використати своє право законодавчої ініціативи, аби подати до Верховної Ради власний законопроект «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» як невідкладний. Такий крок дозволить українському суспільству перейти до предметної дискусії у Верховній Раді щодо того, яким саме має бути формат ринку землі в Україні, аби він максимально збалансовував інтереси громадян, власників паїв, фермерів, великих агровиробників, місцевих громад та держави.

Заздалегідь дякуємо Вам та сподіваємося на плідну співпрацю у становленні правової держави Україна!

**Генеральний директор проектно-інжинірингової компанії
Interprojekt GmbH**

Іван Кунь

17.01.2019

ЗВЕРНЕННЯ
до Президента України
Представників Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель
сільськогосподарського призначення

Шановний пане Президенте!

Ми, учасники Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення, які є представниками аграрного бізнесу, правозахисних, фінансових, антикорупційних та інших громадських організацій, звертаємося до вас у питанні, яке є серед ключових для України, однак не вирішується уже 18 років, – земельної реформи.

Скасування мораторію на обіг земель сільськогосподарського призначення та запровадження ринку землі стосується добробуту і прав не лише 16% населення України, які є власниками паїв, а також ще близько 25% їхніх родичів, та всього аграрного бізнесу, який працює легально.

Мораторій несе шкоду всім тим, кого влада має захищати: громадянам, легальному бізнесу, місцевим громадам, фермерським господарствам, що прагнуть інвестувати у розвиток с/г технологій та сільської місцевості в Україні.

Мораторій порушує права 6 млн власники паїв, що не можуть вільно розпоряджатись своїм майном, продати його за потреби, чи, принаймні, отримувати справедливую плату за надання у (вимушену) оренду своїх земельних паїв. У травні 2018 року це довів і Європейський суд з прав людини, який засвідчив, що мораторій у його нинішньому вигляді є порушенням прав людини.

Нагадаємо, що 60% власників паїв – це люди, яким вже виповнилось 50 чи більше років. Можливість отримувати за свою землю справедливую орендну плату, чи можливість продати її, якщо власник паю не має спадкоємця чи не може надалі обробляти землю власноруч або займатись орендними відносинами, - могла б стати найкращою соціальною підтримкою для селян, та значно підвищити їх матеріальний добробут.

Мораторій також не дає фермерським господарствам та великим с/г виробникам придбати землю у володіння, а отже, позбавляє їх можливості займатись довгостроковим фінансовим плануванням с/г бізнесу.

Мораторій обкрадає місцеві органи влади та державний бюджет, які недоотримують, за оцінками Центру економічних стратегій, близько 2.8 млрд грн податкових надходжень щороку через відсутність легального оформлення угод з фактичного продажу землі.

Блокуючи запуск ринку землі, мораторій сприяє розквіту сірих схем з її купівлі-продажу і тіньового ринку, і створює значні корупційні можливості для тих, хто розпоряджається державними та комунальними землями, використовуючи сірі схеми купівлі-продажу земель на власну користь.

Несправедливість, що існує в питанні права розпорядження земельними паями, є очевидною вже для панівної більшості громадян. Згідно із соціологічним опитуванням, проведеним наприкінці 2018 року Київським міжнародним інститутом соціології, вже понад 66% громадян України вважають, що громадяни, які володіють землею/земельними паями, повинні мати право вільно розпоряджатися ними, в т.ч. продавати.

**ГРОМАДЯНСЬКА ПЛАТФОРМА
НОВА КРАЇНА**

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДЯНСЬКА ПЛАТФОРМА «НОВА КРАЇНА»
ЄДРПОУ 39331377, п/р 26003052637023 у ПАТ «ПРИВАТБАНК», МФО 320649**

вих. N 18012018-1
від 18 січня 2019 р.

**ЗВЕРНЕННЯ
до Президента України
Представників Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель
сільськогосподарського призначення**

Шановний пане Президенте!

Ми, учасники Коаліції за скасування мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення, які є представниками аграрного бізнесу, правозахисних, фінансових, антикорупційних та інших громадських організацій, звертаємося до вас у питанні, яке є серед ключових для України, однак не вирішується уже 18 років, – земельної реформи.

Скасування мораторію на обіг земель сільськогосподарського призначення та запровадження ринку землі стосується добробуту і прав не лише 16% населення України, які є власниками паїв, а також ще близько 25% їхніх родичів, та всього аграрного бізнесу, який працює легально.

Мораторій несе шкоду всім тим, кого влада має захищати: громадянам, легальному бізнесу, місцевим громадам, фермерським господарствам, що прагнуть інвестувати у розвиток с/г технологій та сільської місцевості в Україні.

Мораторій порушує права 6 млн власників паїв, що не можуть вільно розпоряджатись своїм майном, продати його за потреби, чи, принаймні, отримувати справедливую плату за надання у (вимушену) оренду своїх земельних паїв. У травні 2018 року це довів і Європейський суд з прав людини, який засвідчив, що мораторій у його нинішньому вигляді є порушенням прав людини.

Нагадаємо, що 60% власників паїв – це люди, яким вже виповнилось 50 чи більше років. Можливість отримувати за свою землю справедливую орендну плату, чи можливість продати її, якщо власник паю не має спадкоємця чи не може надалі обробляти землю власноруч або займатись орендними відносинами, - могла б стати найкращою соціальною підтримкою для селян, та значно підвищити їх матеріальний добробут.

Мораторій також не дає фермерським господарствам та великим с/г виробникам придбати землю у володіння, а отже, позбавляє їх можливості займатись довгостроковим фінансовим плануванням с/г бізнесу.

Мораторій обкрадає місцеві органи влади та державний бюджет, які недоотримують, за оцінками Центру економічних стратегій, близько 2.8 млрд грн податкових надходжень щороку через відсутність легального оформлення угод з фактичного продажу землі.

Блокуючи запуск ринку землі, мораторій сприяє розквіту сірих схем з її купівлі-продажу і тіншового ринку, і створює значні корупційні можливості для тих, хто розпоряджається державними та комунальними землями, використовуючи сірі схеми купівлі-продажу земель на власну користь.

Несправедливість, що існує в питанні права розпорядження земельними паями, є очевидною вже для панівної більшості громадян. Згідно із соціологічним опитуванням, проведеним наприкінці 2018 року Київським міжнародним інститутом соціології, вже понад 66% громадян України вважають, що громадяни, які володіють землею/земельними паями, повинні мати право вільно розпоряджатися ними, в т.ч. продавати.

На жаль, політичної волі досі не вистачає для прийняття такого важливого та довгоочікуваного кроку. За час мораторію 4 рази змінювалися умови його скасування, а Верховна Рада 9 разів подовжувала його дію. За цей час померли 1,4 млн первинних власників паїв, так і не дочекавшись можливості стати повноправним власником своєї землі.

Закликаємо Вас перервати цю традицію відкладання «на потім» системо-утворюючих змін, вкрай важливих для розвитку України, та надати їй громадянам можливість вільно розпоряджатися своїм майном, а бізнесові - отримати, нарешті, прозорі, прогнозовані, легальні, зрозумілі для всіх «правила гри» у питаннях роботи із землею.

А для цього, закликаємо Вас, пане Президенте, (1) скористатися своїм правом вето, аби заблокувати закон про продовження мораторію, (2) використати своє право законодавчої ініціативи, аби подати до Верховної Ради власний законопроект «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» як невідкладний.

Такий крок дозволить українському суспільству перейти до предметної дискусії у Верховній Раді щодо того, яким саме має бути формат ринку землі в Україні, аби він максимально збалансовував інтереси громадян, власників паїв, фермерів, великих агровиробників, місцевих громад та держави.

Заздалегідь дякуємо Вам та сподіваємося на плідну співпрацю у становленні правової держави Україна!

Голова**В.Г.Козленко**